

Ο ΣΥΡΙΖΑ μετά το 61,3% «Όχι» και το Μνημόνιο 3

του Γιάννη Μηλιού

Η συμφωνία της 13ης Ιουλίου 2015 αφήνει πολιτικά μετέωρο ένα μεγάλο τμήμα από το 61,3% του ελληνικού λαού που ψήφισε «Όχι» στο δημοψήφισμα της 5ης Ιουλίου και το οποίο είχε εναποθέσει στον ΣΥΡΙΖΑ τις ελπίδες του για μια διαφορετική κοινωνική, οικονομική και πολιτική πραγματικότητα.

Η εξέλιξη αυτή είναι αναπόφευκτο να δημιουργήσει μια βαθιά κρίση στον ίδιο τον ΣΥΡΙΖΑ, που «ταυτοτικά» αντιστρατεύεται τη λιτότητα, τον εργοδοτικό δεσποτισμό, τη συρρίκνωση δικαιωμάτων, την ανάπτυξη για τους λίγους, τη θεοποίηση του κέρδους και του «ιδιωτικού». Που «ταυτοτικά» αντιστρατεύεται όλα αυτά που συνιστούν το Μνημόνιο 3.

Μπορεί λοιπόν ο ΣΥΡΙΖΑ, μετά τη συμφωνία της 13ης Ιουλίου, να μείνει ενωμένος; Οι ουσιαστικές αιτίες τόσο για τη διάσπαση όσο και για τη διενέργεια πρόωρων εκλογών υπάρχουν, οι αφορμές πάντα βρίσκονται.

Από το Πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ απέρρευε μια εντελώς διαφορετική πολιτική στρατηγική από αυτή που ακολουθήθηκε στο εξάμηνο των διαπραγματεύσεων: Καθυστέρηση πληρωμών προς τους δανειστές του ελληνικού δημοσίου ήδη από τον Φεβρουάριο, μέχρι την επίτευξη συμφωνίας αντίστοιχης με τη λαϊκή εντολή, διασφάλιση των αναγκών για το κοινωνικό κράτος δημόσιων εσόδων μέσα από τη φορολογία του πλούτου και του μεγάλου κεφαλαίου, προώθηση μέτρων και ενός νομοθετικού πλαισίου για τον περιορισμό του χώρου εξουσίας της αγοράς, μέσα από συνεταιριστικά-συνεργατικά σχήματα που θα «ενώνουν» το άνεργο εργατικό δυναμικό με το αργούν παραγωγικό δυναμικό των κλειστών επιχειρήσεων, ενεργητική άσκηση των δικαιωμάτων του Δημοσίου επί των τραπεζών κλπ.

Αυτό το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ δεν υλοποιήθηκε ποτέ. Και επειδή ποτέ δεν δοκιμάστηκε, η «διαπίστωση» πως «δεν υπήρχε εναλλακτική λύση» πέρα από τη συνθηκολόγηση, είναι άτοπη.

Η αποδοχή του μνημονιακού πλαισίου, η υπογραφή στις 20 Φεβρουαρίου για παράταση του προηγούμενου Μνημονίου, μάλιστα χωρίς χρηματοδότηση, ήταν αυτοκτονική.

Από το 2012 επέμενα ότι μετά την κρίση του 2008 οι ευρωπαϊκές κοινωνίες δεν μπορούν να κυβερνηθούν με τις συναινέσεις του παρελθόντος, υπάρχει είτε ο δρόμος της νεοφιλελεύθερης σκληρής λιτότητας, είτε ο δρόμος της αμφισβήτησης των προνομίων και της ισχύος του κεφαλαίου και των «αγορών». Επειδή ο ΣΥΡΙΖΑ είχε με το μέρος του την εργατική τάξη και την κοινωνική πλειοψηφία, επιχειρηματολογούσα χρησιμοποιώντας μια φράση του Ρούσβελτ: «Το μόνο που έχουμε να φοβηθούμε είναι ο φόβος»!

Τις αποστάσεις μου τις δημοσιοποίησα με την προκήρυξη των εκλογών, κοινοποιώντας την επιλογή μου στον Πρόεδρο του Κόμματος και νυν Πρωθυπουργό. Γνώριζα από νωρίς ότι η πορεία πάει αλλού, καθώς η στρατηγική αμφισβήτησης του νεοφιλελευθερισμού και της «ελευθερίας» του κεφαλαίου είχε υποκατασταθεί από μια στρατηγική «ανάπτυξης» (του ελληνικού καπιταλισμού). Φοβόμουν η πορεία αυτή θα κατέληγε σε μνημόνιο. Ήδη μέσα από την Επιτροπή Προγράμματος με συντονιστή τον Γιάννη Δραγασάκη, που συμμετείχα, είχα ανησυχήσει με την αντιμετώπιση που έβλεπα να έχουν οι προγραμματικές επεξεργασίες του τμήματος οικονομικής πολιτικής που ήμουν υπεύθυνος. Θεώρησα ότι θα ήμουν αποτελεσματικότερος αν παρέμενα στέλεχος του κόμματος και όχι της κυβέρνησης.

Είχαμε δουλέψει συλλογικά, τουλάχιστον τα τελευταία 3 χρόνια για ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα, που εξακολουθώ να υποστηρίζω.

Αγωνίστηκα όμως για τη νίκη του ΣΥΡΙΖΑ σε όλη την προεκλογική περίοδο, αλλά και μετά την εκλογική νίκη, προσπαθώντας και ελπίζοντας να αποτραπεί αυτή η πορεία, μέχρι τέλους, και το τέλος για μένα ήταν η 20/2.

Μετά την υπογραφή του Μνημονίου 3, όλα είναι δυσκολότερα. Ίσως ακόμη και τώρα, να υπάρχουν πολιτικές που θα μπορούσαν να δώσουν διεξόδους. Π.χ. υπάρχουν λύσεις για την καταπολέμηση της ανεργίας, όπως η σύνδεση της ιδιωτικής και δημόσιας αργούσας περιουσίας με τους ανέργους, συνεργατικά σχήματα κοινωνικής οικονομίας, και δεν σας λέω τίποτε έξω από τις επεξεργασμένες θέσεις του κόμματος. Το ερώτημα είναι, επιθυμεί η κυβέρνηση να περιορίσει το χώρο κυριαρχίας της μεγάλης ιδιωτικής επιχειρηματικότητας μέσω της κοινωνικής οικονομίας, ενδιαφέρεται να μεταφέρει τα φορολογικά βάρη στο μεγάλο κεφάλαιο; Ή έχει τελεσίδικα μετατραπεί σε μια κυβέρνηση στην υπηρεσία των συμφερόντων του κεφαλαίου;